

METGES DEL MÓN (MDM)

Seu social: Barcelona
Àmbit geogràfic: estatal
Forma jurídica: associació

- 10 persones treballadores
- 4 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social
- 1.503 persones voluntàries
- 974 persones sòcies
- 1.153 persones ateses en serveis a la infància i la joventut
- 4.181 persones ateses en serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.medicosdelmundo.org

Breu història de l'organització

En 1971 un grup de metges francesos, entre ells Bernard Kouchner, van decidir al seu retorn de Biafra, on havien treballat amb Creu Roja durant la terrible època de fam, trencar el codi de neutralitat i silenci de les grans organitzacions humanitàries per a denunciar les violacions de drets que havien vist. Així va ser com van fundar Metges sense Fronteres.

En 1979, durant la crisi dels "boat people" de Vietnam, Kouchner, amb una quinzena de membres més, va decidir fundar Metges del Món (en endavant MdM) per atendre aquestes persones operant des d'un vaixell "el L'île de Lúmier" que va estar a la zona fins a finals dels 80 i va salvar a milers de persones.

A Espanya, MdM va començar a treballar en projectes d'Inclusió Social l'any 1988, com una delegació de Médecins du Monde. El 1990 es va constituir oficialment MdM Espanya, amb programes i pressupost propis. El 18 de novembre es va reunir la primera Assemblea General de persones associades i va quedar constituïda la Junta Directiva. El 31 de març, a Cracòvia, es va signar la Carta Europea d'Acció Humanitària.

D'altra banda, MdM intervé des de l'any 1992 amb població socialment exclosa a través de l'acostament físic i humà. A més de la dispensació de material preventiu, es desenvolupen activitats d'educació per a la salut i es deriva a les persones als serveis socials i sanitaris públics.

Missió

Metges del Món és una associació internacional i humanitària, independent, horitzontal i multidisciplinària formada per persones voluntàries i treballadores unides pel compromís de construir un món més just.

La missió de l'entitat és el treball per a fer efectiu el dret universal a la salut mitjançant l'atenció sanitària, la denúncia, el testimoni, la mobilització social i la incidència política al costat de poblacions excloses, vulnerables o víctimes de crisis.

La nostra visió del dret a la salut es realitza a través d'un enfocament de drets humans amb perspectiva de gènere, d'interculturalitat, d'integració social i d'apoderament. Aquest enfocament considera la persona com un subjecte de drets i l'Estat com a responsable de garantir el seu exercici en un marc d'igualtat d'oportunitats; per això, la nostra actuació es compromet amb la defensa d'aquests drets -des d'aquesta perspectiva- en la lluita contra la pobresa i en la no discriminació per raó de raça, credo o cultura.

Descripció de l'activitat

La Cooperació al Desenvolupament que es porta a terme per MdM s'emmarca fonamentalment en l'àmbit de la salut. Es considera l'Atenció Primària de Salut com la manera fonamental i més justa de garantir l'accés a la salut per a totes les persones treballant amb cada un dels grups de la comunitat involucrada segons les seves necessitats perquè l'accés sigui igualitari.

Metges del Món actua en l'àmbit de la salut amb les poblacions en situació de pobresa i exclusió social i amb les víctimes de crisis humanes, atén a tota persona que veu vulnerats els seus drets humans, realitza accions de sensibilització com a mitjà per al canvi social i denuncia les causes que ocasionen les injustícies.

Àmbits principals:

- Cooperació internacional per al Desenvolupament: Salut Sexual i Reproductiva, Atenció Prevalgués, VIH-SIDA i Salut comunitària.
- Inclusió social: Formació Agents de Salut Prevenió, Mutilació Genital Femenina Mediació intercultural socio sanitària, Salut Comunitària, Prevenió i sensibilització VIH-SIDA.
- Educació per a la transformació social: Voluntariat, Sensibilització, Educació Aspectes transversals en totes les actuacions: Salut, Gènere, Drets Humans.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

ELLA APP

Breu descripció

En 2021 Metges del Món va finalitzar el desenvolupament de "Ella App", la primera aplicació mòbil d'abast estatal dirigida a dones en situació de prostitució -d'ara endavant referides com a titulars de dret (TdD)-, amb l'objectiu que aquestes puguin accedir a informació socio sanitària rellevant, promovent: el seu accés a la xarxa de serveis socio sanitaris disponibles en la població on viuen; el coneixement dels seus drets; però també, la presa de consciència sobre els riscos associats a l'exercici de la prostitució i l'adquisició d'hàbits saludables i d'autocura.

Durant el 2021, eren 4 seus de MdM les que ja havien començat a implementar l'App al seu territori: Balears, Catalunya, Canàries i Galícia. Durant l'any 2022 s'ha implantat en 5 noves CCAA: Aragó, Astúries, Castella-la Manxa, Castella i Lleó i Comunitat Valenciana.

L'App compta amb les següents seccions i funcionalitats:

- Consultes. Xat privat per a realitzar consultes i ser assessorat per personal qualificat de l'organització.
- Llocs. Recursos socio sanitaris disponibles—sanitaris, socials, psicològics, jurídics, educatius, laborals, etc. No sols d'aquells dirigits específicament a dones que exerceixen sinó també d'altres dels que es puguin beneficiar: dirigits a dones, a persones migrades, a població vulnerable o a tota la ciutadania.

- Info. Llista de continguts socio sanitaris en diferent format (text, imatges, PDF, vídeo, etc.) i organitzada per temàtiques i sistemàtiques: salut, drets humans, formació, treball, violències, persones trans, persones migrades, etc.
- Anuncis. Informació actualitzada sobre notícies, esdeveniments, activitats, formacions, ofertes de treball, etc.
- Jocs. Test de resposta múltiple diferents temàtiques per a adquirir coneixements de manera lúdica.
- Emergències. Botó de trucada al 112.
- Ajustaments. Selecció de regió i idioma entre els disponibles.

Aportació de valor de la iniciativa

L'enfocament feminista ha estat integrat en tot el desenvolupament de l'App. La idea original de la creació d'aquesta App prové d'un grup de dones en situació de prostitució usuàries dels serveis de MdM Balears. El programari i contingut es desenvolupa tenint en compte les seves característiques diferencials. Les dones TdD participen en tot el cicle de cadascun dels projectes autonòmics amb l'objectiu d'avaluar el programari, el contingut i el programa en si. Es reconeix així, la seva competència per a proposar canvis i millores, visibilitzant-les com a subjecte actiu i interlocutor vàlid en la gestió dels problemes que les afecten.

La prostitució està caracteritzada per una elevadíssima presència de dones migrants. Per a superar aquesta barrera lingüística, el contingut de l'App estarà disponible, de manera progressiva, en 4 idiomes addicionals —anglès, romanès, portuguès i xinès— que responen a les nacionalitats majoritàries de les dones TdD que MdM ve atenant.

Necessitats identificades

La prostitució és un fenomen eminentment femení que pot ser entès com a forma extrema de violència de gènere: fonamentada implícitament en un marc patriarcal de relacions que legitima un sistema de dominació dels homes sobre el cos i la sexualitat de les dones.

Tot i que s'ha de tenir en compte la diversificació de perfils, un alt percentatge es troba en situació de vulnerabilitat o exclusió social: la majoria són persones migrades, amb dificultats financeres, escassetat de xarxes socials de suport, forta desprotecció i rebuig social i/o exposades a tota mena de situacions d'agressió i violència.

Cal destacar que els processos d'exclusió que pateixen comporten el no reconeixement dels seus drets fonamentals -a la salut, al treball, a l'habitatge o a tenir una vida digna- i, conseqüentment, l'accés restringit a la ciutadania.

Moltes d'elles es queden al marge dels circuits socio sanitaris establerts, a causa de la falta de cobertura legal i administrativa, però també per l'existència de barreres que dificulten el seu accés: la burocratització del sistema socio sanitari, la necessitat d'estar

en possessió de diferent documentació, la barrera idiomàtica, l'atenció en horaris de difícil compliment.

El telèfon està molt present a les seves vides, tant a nivell personal com per a exercir. Per això, és evident que una App pot generar noves oportunitats d'intervenció, aportant grans avantatges tant per a dones TdD com per a les administracions i entitats que treballen amb ell.

Principals objectius assolits

A llarg termini, es preveu una expansió territorial progressiva i en dues adreces:

- A nivell estatal, a tots els territoris on l'organització està implantada (12 CCAA i la ciutat autònoma de Melilla). Actualment, "Ella" ja està en funcionament a 9 CCAA (Balears i Catalunya, Canàries, Galícia, Aragó, Astúries, Castella-la Manxa, Castella i Lleó i la Comunitat Valenciana).
- A nivell regional, a un nombre creixent de municipis, triats tant pel seu nombre d'habitants com una presència de prostitució més rellevant. Actualment, hi ha representats més de 20 municipis diferents de cada una de les CCAA en les quals ja està en funcionament l'App.

S'ha aconseguit, també, la col·laboració activa d'administracions i entitats (autonòmiques, comarcals i municipals) per a assessorar en la selecció de municipis i/o recursos a incloure en l'App, per a facilitar informació a incloure en l'App sobre recursos i serveis propis, comproment-se a actualitzar-la de manera periòdica.

Principals resultats obtinguts

A continuació, s'ofereixen les dades d'ús de l'App a Catalunya (no de tot l'Estat) durant l'últim any -excloent aquells generats per l'equip de MdM i de l'empresa de programari- extret dels informes de les plataformes de distribució digital de Google i Apple i de la pròpia App.

Hi ha hagut 1.008 accessos diferents a l'App a Catalunya.

Actualment, l'App inclou a 242 recursos d'àmbit municipal, comarcal, provincial i autonòmic, pertanyents a un total de 20 municipis. Noti's que en l'App no s'han inclòs les múltiples localitzacions que alguns recursos tenen en un mateix municipi si la ciutadania només pot accedir a un d'ells, com és el cas dels CAP, ASSIR, CAS o CSS. Per a aquests casos, l'App inclou només una de les localitzacions del recurs i proveeix un enllaç als cercadors habilitats per la Generalitat per a saber quin centre correspon segons la direcció del padró.

A més, l'aplicació també compta amb material IEC distribuït en les temàtiques generals de salut i violències: VIH (1 infografia), ITS (1 vídeo i 8 infografies), mètodes preventius (1 vídeo i 4 infografies), interrupció de l'embaràs (1 infografia), higiene íntima (1 vídeo i 1 infografia), salut transexual (2 infografies) i violències (5 infografies).

Abast de l'experiència

L'atenció digital proporciona nous espais d'intervenció amb els quals arribar i vincular amb un nombre més ampli de dones TdD i amb població oculta (aquelles dones no conegudes per la xarxa de serveis socio-sanitaris).

Les dones tenen a l'abast de la mà informació rellevant, veraç i actualitzada. L'experiència ha demostrat la pertinència de poder comptar amb una App d'aquestes característiques en contextos de pandèmia com l'actual.

Es proporciona informació de manera anònima i confidencial, afavorint que pugui ser usada per dones que no fan ús dels circuits socio-sanitaris existents o per aquelles que són coaccionades per a no fer-ho.

El que sigui una App d'abast estatal permet que les dones TdD, caracteritzades per la seva elevada mobilitat entre CCAA, puguin accedir a informació d'altres regions, fins i tot abans de viatjar. La tecnologia permet monitorar tota mena de mètriques d'ús, d'abast i comportament, aspecte clau per adaptar-se a les necessitats i interessos.

Persones implicades en l'experiència

Treballadores: 14

Membres equips directius: 5

Sòcies: 16

Ateses: 1.008

Voluntàries: 45

Principals factors clau d'èxit

És un fet que el telèfon està molt present en la vida de les dones que exerceixen la prostitució, tant a nivell personal com a l'hora d'exercir. La majoria de les dones que van participar en els grups de discussió realitzats en 2020 per a la validació del disseny inicial de l'aplicació, no sols estaven habituades a l'ús d'aplicacions mòbils, sinó que manifestaven una actitud positiva cap a aquestes.

El contingut de l'App està adaptat a les necessitats diferencials d'aquelles dones que es troben en major risc o en exclusió social, per exemple: proporcionant informació sobre recursos específics, tal com: albergs, menjadors, atenció de necessitats bàsiques, etc. L'App proporciona informació de manera anònima i confidencial, afavorint que pugui ser usada per dones que, per recel o desconfiança, no fan ús dels circuits socio-sanitaris existents o per aquelles que són coaccionades per a no fer-ho.

S'ha creat el contingut de forma visual i atractiva en múltiples formats (infografies, blogs, vídeos, etc.) i adaptat al llenguatge i necessitats informatives de les dones TdD. Per exemple, en la

secció de Jocs s'inclouen test de coneixement sobre diferents temàtiques que faciliten l'aprenentatge de manera lúdica i la realització de tallers educatius en les sortides a carrer.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa

Aquest és un programa a llarg termini que busca convertir l'App en una eina útil d'intervenció, amb un grau d'acceptació ampli i creixent entre les dones en situació de prostitució i entre les diferents entitats que treballen amb elles. Per això, som conscients que el seu èxit passa pel treball en xarxa entre les diferents entitats i administracions prestadores de serveis a aquesta població i el principal repte ha estat la col·laboració activa de les diferents administracions i entitats. Un cop l'App ja va estar en funcionament, va ser més fàcil establir relacions de col·laboració que donessin continuïtat i sostenibilitat a l'App.

Cal destacar que en les CCAA on l'App ja s'està implementant s'ha aconseguit la col·laboració activa d'administracions i entitats (autonòmiques, comarcals i municipals) per a: assessorar en la selecció de municipis i/o recursos a incloure en l'App, per a facilitar informació a incloure en l'App sobre recursos i serveis propis, compromentent-se a actualitzar-la de manera periòdica.

Elements innovadors que aporta l'experiència

Destaquem la rellevància i el caràcter innovador del programa, per promoure l'aplicació de les noves tecnologies a la intervenció social. En comparació amb altres àmbits, les iniciatives TIC (tecnologies de la informació i la comunicació) són escasses en l'àmbit de la intervenció social, especialment en l'atenció a les poblacions més vulnerabilitzades, si bé, podrien contribuir a eliminar alguns dels problemes als quals aquestes s'enfronten. És un recurs únic en tot l'estat espanyol; és la primera App dirigida a dones en situació de prostitució.

A més de ser un programari d'abast estatal, permet l'ús independent del sistema per cada comunitat autònoma. Aquesta característica ha estat crucial per a l'eficiència i eficàcia del programa, ja que ha estalviat costos en evitar la producció d'una App diferent per a cada comunitat autònoma, alhora que permet i facilita l'adaptació de continguts a les necessitats de cada territori. Així també, facilita l'ús a les TdD per ser una mateixa aplicació per a tots els diferents territoris de l'estat.

L'App promou el treball col·laboratiu entre administracions i entitats; reuneix i ordena diferents recursos socio-sanitaris de diferents poblacions de Catalunya, informació que pot ser utilitzada per facilitar el treball de professionals, administracions i entitats. Actualment, són nombroses les administracions i entitats que estan col·laborant de manera activa —col·laborant en la selecció de municipis i/o recursos a incloure i/o facilitant informació sobre els seus recursos i compromentent-se a actualitzar-la de manera periòdica.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

L'app no està pensada per a ser replicada, més aviat per a ser transferida i compartida de manera que es puguin anar ampliant els recursos i serveis que s'hi ofereixen, a més a més dels territoris que ja hi són representats. Es podria ampliar a nivell internacional per tal d'oferir una xarxa de recursos global, atenent les necessitats de les dones TdD.

En aquest sentit, "Ella" és un programa a llarg termini, que busca que l'App es converteixi en una eina col·laborativa d'intervenció, acceptada per un nombre creixent de dones TdD, però també, de professionals, administracions i entitats que treballen amb elles. Per això, som conscients que el seu èxit passa pel treball en xarxa entre les diferents entitats i administracions prestadores de serveis a aquesta població.

Destacar com el projecte de l'App és ben rebut i valorat per les diferents administracions i entitats que ho han anat coneixent en les CCAA on s'està implementant, moltes de les quals estan col·laborant de manera activa: assessorant en la selecció de municipis i/o recursos a incloure a l'App i/o facilitant informació a incloure sobre recursos i serveis propis i compromentent-se a anar actualitzant-la de manera periòdica.